

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

19 februarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Constantin Gurschi,

judecători – Nicolae Gordilă, Constantin Alerguș,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2013, de către inculpatul

Găleanu Sergiu Victor, născut la 18 iunie 1982, originar și domiciliat în mun. Chișinău, or. Cricova, str. Libertății 25 ap.2.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. în prima instanță: 01.12.2011-03.04.2012
2. în instanța de apel: 11.06.2013-30.10.2012
12.04.2013-29.05.2013
3. în instanța de recurs: 18.12.2012-02.04.2013
17.12.2013-19.02.2014

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, din 03 aprilie 2012, procesul penal în privința lui Găleanu S.V. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 187 alin. (1) Cod penal, a fost încetat din motivul împăcării părților, fiind eliberat de răspundere penală.

2. Potrivit sentinței, Găleanu S.V., la 31 octombrie 2011, în jurul orei 15.10, avînd scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a introdus mîina prin geamul deschis al rutierei nr. 140, de model Mercedes 313 CDI, cu n/î CMX 494, care era parcată pe str. M. Sadoveanu 42/6, mun. Chișinău, și care aparține cet. Oprea Boris, a sustras bani în sumă de 720 lei. Fiind observat de partea vătămată, care a strigat la el, Găleanu S.V. conștientizînd că a fost văzut, a încercat să fugă de la locul infracțiunii, însă a fost ajuns și reținut de către partea vătămată, astfel, cauzîndu-i acestuia o daună în proporții considerabile.

Deși, conform actului de învinuire inculpatului i-a fost încriminată săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal, acțiunile inculpatului Găleanu S.V. de către instanța de fond au fost încadrate în baza art. 187 al. (1) Cod penal – *jaful*, adică, *sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, ca infracțiune consumată*, însă de fapt în dispozitivul sentinței este indicată încetarea procesului penal în baza art.art. 27, 187 alin. (1) Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Găleanu S.V. să fie condamnat în baza art. 27, 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal, la 4 ani închisoare,

cu aplicarea prevederilor art. 85 Cod penal, conform cărora la pedeapsa stabilită să-i fie adăugat parțial pedeapsa aplicată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25.11.2010, stabilindu-i pedeapsa definitivă de 6 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În motivarea apelului partea acuzării a invocat că la baza sentinței sunt puse neîntemeiat numai declarațiile inculpatului, menționând că inculpatul a sustras bunurile fără a pătrunde în rutieră, fără a fi văzut de nimeni, și dauna cauzată nu este considerabilă. În calitate de alt argument a fost indicată ignorarea de către instanța de fond a faptului că toate probele administrate pe caz demonstrează vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal, probe ce au fost apreciate eronat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2012, a fost respins, ca nefondat apelul declarat și menținută sentința fără modificări.

5. Procurorul a declarat recurs ordinar, în care a solicitat casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 02 aprilie 2013, a fost admis recursul ordinar declarat, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea soluției adoptate, instanța de recurs a menționat că, particularitățile împrejurărilor relevate pe caz denotă faptul precum în acțiunile inculpatului se regăsesc, elementele infracțiunii prevăzută la art. 27, 187 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal, concluzionând, că instanța de fond și de apel eronat au reîncadrat acțiunile lui în baza art. 187 alin. (1) Cod penal.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2013, a fost admis apelul declarat, casată, inclusiv și din oficiu, sentința și pronunțată o hotărîre nouă, prin care Găleanu S.V. a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 187 alin. (2) lit. d) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa de 4 ani închisoare. În conformitate cu art. 85 CP, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepsei neexecutate stabilite prin decizia Curții de apel Chișinău din 25.11.2010, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Analizînd probatoriul acumulat în cadrul urmăririi penale, cercetat în cadrul ședinței instanței de fond și de apel, ultima a concluzionat că, sentința este una contrară prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 1) CPP, fiind descrisă fapta criminală ca fiind constatată pe toate calificativele, iar, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrei, astfel încît prin prisma art. 409 alin. (2) CPP, se impune rejudecarea cauzei ordinii prevăzute pentru prima instanță cu pronunțarea unei noi hotărîri.

Astfel, instanța de apel a constatat că, la 31.10.2011, în jurul orei 15.10, Găleanu S.V., avînd scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a introdus mîna prin geamul deschis al rutierei nr. 140, de model Mercedes 313 CDI, cu n/î CMX 494, care era parcată pe str. M. Sadoveanu 42/6, mun. Chișinău și care aparține cet. Oprea Boris, a

sustras bani în sumă de 720 lei, fiind observat de partea vătămată care a strigat la el. Găleanu S.V., conștientizând că a fost văzut, a încercat să fugă de la locul infracțiunii, însă a fost ajuns și reținut de către partea vătămată.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate de către instanța de apel în baza art. 27, 187 alin. (2) lit. (d) CP, *tentativă de jaș, adică, sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, prin pătrunderea în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință*.

Instanța de apel a reținut și faptul că instanța de fond la încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, nu a ținut cont de prevederile Hotărîrii Plenului CSJ "Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor" nr.23 din 18.06.2004, potrivit căreia „*Pătrundere*” este *intrarea ilegală, pe ascuns sau deschis, într-o încăpere, în alt loc pentru depozitare sau locuință, cu scopul însușirii furtului, jafului sau tîlhăriei. Ea poate fi comisă atît cu învingerea piedicilor și a rezistenței, cît și fără aceasta. Pătrunderea poate fi realizată și cu ajutorul dispozitivelor cînd infractorul extrage obiectele fără a intra în încăperea respectivă*”, fapt constat în speța dată și anume inculpatul cu ajutorul mîinei a sustras banii fără a intra în microbus.

Astfel, analizînd și verificînd probele pe cauză, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității veridicității și în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, instanța de apel a constatat incontestabil comiterea de către inculpatul Găleanu S.V. a infracțiunii prevăzute de art. 27, 187 alin. (2) lit. d) CP, iar instanța de fond eronat a reîncadrat acțiunile inculpatului în baza art. 187 alin. (1) CP, or motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărîrei.

8. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către inculpat, în care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată, invocînd temeiurile de casare prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 5), 6), 11) CPP, sub următoarele aspecte: instanța de apel eronat a apreciat probele administrate la dosar, ilegal a examinat cauza în lipsa părții vătămate, ilegal a fost respins demersul apărării privind efectuarea expertizei psihiatrice a inculpatului și audierea martorilor.

9. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Din materialele cauzei se reține că Găleanu S.V., de către organul de urmărire penală a fost învinuit, de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 187 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal – *tentativa de jaș, adică acțiunea îndreptată spre sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în alt loc pentru depozitare cu cauzarea de daune în proporții considerabile, care din cauze independente de voința făptuitorului nu și-a produs efectul*.

Instanța de fond a încetat procesul penal în privința lui Găleanu S.V. în

comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 187 alin. (1) Cod penal, din motivul împăcării părților, fiind eliberat de răspundere penală.

Instanța de apel a calificat acțiunile inculpatului în baza art. 27, 187 alin. (2) lit. d) Cod penal, *tentativă de jaf, adică, sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, prin pătrunderea în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință.*

Colegiul constată, așa cum de altfel în mod corect a reținut și instanța de apel că, instanța de fond pripit și neîntemeiat a recalificat acțiunile inculpatului din prevederile art. 27, 187 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal în prevederile art. 27, 187 alin. (1) Cod penal și a admis acordul de împăcare, încât probele acumulate de organul de urmărire penală și verificate în instanța de fond dovedesc incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 187 alin. (2) lit. d) Cod penal, excluzând calificativul prevăzut la lit. f), deoarece în cadrul examinării apelului nu s-a dovedit prezența „cauzării prejudiciului considerabil”.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel a evidențiat corect că, vinovăția inculpatului este dovedită prin următoarele probe: declarațiile inculpatului, părții vătămate, martorilor Rotari I.I., Patrașco R.P., precum și prin probele materiale care au fost examinate în cadrul instanței de apel și anume: procesul-verbal de ridicare din 31.10.2011 (f.d.9, v.1); procesul-verbal de examinare a obiectului din 18.11.2011, din care rezultă că bancnotele care au fost ridicate de la învinuit sunt anume acelea care au fost sustrase de la partea vătămată (f.d.10, v.1); ordonanță de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive din 11.11.2011 (f.d.12, v.1); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 31.10.2011 (f.d.17-18, v.1); procesul-verbal de confruntare din 15.11.2011 (f.d.47, v.1). Ca urmare, instanța de apel just a considerat incorectitudinea aprecierii probelor menționate de către instanța de fond, probe ce au confirmat cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 187 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Colegiul remarcă că, instanța de fond la baza recalificării acțiunilor inculpatului a pus declarațiile lui, specificând că inculpatul a sustras bunurile fără a pătrunde în rutieră, fără a fi văzut de nimeni.

La acest capitol, instanța de apel a precizat că partea vătămată, fiind audiată în cadrul urmăririi penale a declarat următoarele: „...și-a adus aminte că a lăsat geamul de la ușa șoferului deschis, și s-a întors înapoi, ajungând în drept la colțul rutierii, din partea șoferului a văzut cum o persoană necunoscută scoate mîna din salonul rutierii de serviciu și în mîină se aflau bani, ulterior persoana, cunoscută a început a alerga...” (f.d. 7-verso, v.1)

Fiind audiat în cadrul instanței de fond acesta a declarat că: „...am închis ușa de la mașină, am ieșit și m-am pornit spre băieți, la un moment dat mi-am amintit că am uitat geamul deschis de la șofer, când m-am întors am văzut că cineva de la ușa șoferului se îndrepta spre drum, am început a alerga mai repede că a presimțit că ceva se întîmplă, atunci eu l-am strigat, văzînd că banii din pahar nu erau...” (f.d. 113, v.1).

Analizînd conținutul declarațiilor relatate mai sus, cu cele redată în sentință, Colegiul în acord cu instanța de apel atenționează asupra faptului că acestea au fost

selective, nefiind indicată afirmația: „partea vătămată l-a văzut pe inculpat când a sustras banii și a strigat la el, iar inculpatul a fugit cu banii ”.

Invocînd doctrina națională și practica judiciară, la analiza noțiunii „Pătrundere”, în viziunea instanței de recurs, instanța de apel corect a constatat în speța dată că, inculpatul cu ajutorul minei a sustras banii fără a intra în microbus.

Faptul presupus de inculpat precum că, în momentul sustragerii nimeni nu l-a văzut, nu este un motiv de recalificare a acțiunilor acestuia, deoarece în cadru examinării apelului dînsul a fost declarat că: „*la momentul sustragerii banilor erau muți oameni în jur, rutiera staționa la ultima stație și șoferul era la o distanță de 20 m.*”, astfel inculpatul trebuia să conștientizeze că putea fi văzut de cineva. La fel, conform declarațiilor inculpatului date în instanța de fond și de apel, acesta nu neagă nici faptul, că partea vătămată l-a observat și a strigat din urma lui, și auzind strigătul a grăbit pasul, deci rezultă că, inculpatul își dădea seama că a fost văzut, când a sustras banii, și mai mult, din declarațiile părții vătămate menționate mai sus, este dovedit faptul, că inculpatul a fost observat când a sustras banii, ca urmare partea vătămată a fugit din urma acestuia strigînd să se oprească.

Astfel, Colegiul remarcă că, deși inițial intenția inculpatului a fost îndreptată la săvîrșirea sustragerii pe ascuns a banilor, însă din momentul când partea vătămată a alergat după el și a cerut să întoarcă banii, iar inculpatul continua să fugă ca să mențină banii sustrași, acțiunile lui au avut un caracter de sustragere deschisă a bunurilor și doar din motivul că a fost reținut de victimă, el nu a avut posibilitate să dispună de banii sustrași după propria dorință și acțiunile lui au fost calificate ca tentativă de jaf, săvîrșită prin pătrundere.

Referitor la excluderea calificativului prevăzut la lit. f) al alin. (2) art. 187 Cod penal - „cauzarea prejudiciului considerabil”, Colegiul în acord cu instanța de apel, menționează că, prejudiciul material și însemnătatea acestuia reiese din aprecierea părții vătămate, ori numai aceasta decide dacă prejudiciul cauzat este considerabil sau nu pentru familia sa, iar partea vătămată, în instanță sub jurămînt și avertizare de răspundere penală în baza art. 312 Cod penal a declarat că prejudiciul cauzat nu este considerabil pentru familia sa, solicitînd împăcarea cu inculpatul, care i-a restituit paguba materială pricinuită.

Potrivit declarațiilor părții vătămate, al cărei apreciere subiectivă este importantă pentru stabilirea caracterului considerabil al daunei cauzate, el avînd un salariu lunar de 3000 lei, copii plecați la muncă peste hotarele Republicii Moldova, care îl susțin financiar, nu are persoane la întreținere, instanța de apel legal a concluzionat că starea materială a acestuia este satisfăcătoare, situație în care nu va funcționa indicele „săvîrșirea infracțiunii cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.

La capitolul stabilirii și aplicării pedepsei Colegiul remarcă, că instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75-78 Cod penal, și reieșind din materialele cauzei corect a stabilit că inculpatul are antecedente penale, inclusiv nestinse (f.d.26), deși nu este prezentă recidiva, infracțiunea comisă face parte din categoria celor grave, fiind inaplicabil art. 109 Cod penal, la locul de trai se caracterizează negativ

(f.d.101), circumstanțe atenuante sau agravante pe cauză nu sunt reținute. Concomitent, la stabilirea termenului de pedeapsă pentru infracțiunea prevăzută de art. 27, 187 alin. (2) lit. d) Cod penal, instanța de apel just a ținut cont și de prevederile art. 81 alin. (3) Cod penal, care expres indică, că mărimea pedepsei pentru tentativă de infracțiune ce nu constituie recidivă nu poate depăși $\frac{3}{4}$ din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute pentru infracțiunea consumată. În același timp, s-a constatat că în speță urmează a fi aplicat și art. 85 Cod penal, or după cum s-a menționat mai sus, inculpatul are antecedent penal nestins, ce impune aplicarea pedepsei pentru cumulul de sentințe.

Reieșind din cele expuse, Colegiul consideră că instanța de apel justificat a aplicat inculpatului pedeapsă sub formă de închisoare, prin izolarea de societate, pentru care prezintă pericol real.

Inculpatul a criticat decizia, invocând cazul de casare prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, în esență, pentru că instanța de apel ilegal a examinat cauza în lipsa părții vătămate.

Reieșind din materialele dosarului supus judecării, Colegiul atestă că, instanța de apel a întreprins măsurile necesare pentru citarea legală a părții vătămate, fapt confirmat prin plicul și avizul anexat (f.d. 5, v.2), care a fost remis de către oficiul poștal în adresa instanței, cu mențiunea: „*destinatarul este plecat*”. Mai mult, conform cererii părții vătămate Oprea Boris (f.d.108, v.1), ultimul a solicitat examinarea cauzei în lipsa lui, cu susținerea declarațiilor date în instanța de fond. În acest context Colegiul conchide că, neparticiparea ulterioară a părții vătămate la examinarea cauzei în instanța de apel este o opțiune aleasă de ultimul în exprimarea poziției sale în acest proces penal.

În opinia instanței de recurs nu este întemeiat nici motivul prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, prin care se tinde la ilegalitatea respingerii demersului apărării, privind efectuarea expertizei psihiatrice a inculpatului și audierea martorilor.

Colegiul atestă faptul că, în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, apărătorul inculpatului a solicitat numirea unei expertize psihiatrice pentru confirmarea faptului, dacă inculpatul a fost responsabil de acțiunile sale la momentul săvârșirii infracțiunii (f.d. 14, v. 2), anexînd la etapa dată certificatul de la spitalul clinic de psihiatrie nr. 569 din 22.03.2013 (f.d. 13, v.2).

Prin încheierea Colegiului penal Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2013, s-a decis respingerea demersului dat ca nefondat.

Colegiul susține concluzia instanței de apel, cu privire la respingerea demersului de efectuare a expertizei psihiatrice, deoarece conform certificatului medical prezentat inculpatul se află la evidența medicului psihiatru, începînd cu a. 2012, iar infracțiunea imputată acestuia a fost comisă în a. 2011. La fel, corect s-a menționat că demersul în cauză a fost înaintat pentru prima dată în instanța de apel, nefiind invocat nici la etapa urmăririi penale și nici la etapa examinării în instanța de fond.

De asemenea, instanța de apel a evidențiat corect că, pe parcursul examinării procesului penal în cauză, inculpatul nu a prezentat careva semne de iresponsabilitate, a dat declarații consecutive, fără careva devieri, avînd un comportament adecvat, calm, fapt ce excludea careva dubii în ce privește starea lui psihică.

În acest context, Colegiul reține și faptul că, prin demersul apărării menționat mai sus, s-a solicitat și audierea martorilor Ojoga Petru Ion și Mamedov Halidin Gusein Oglî, pentru stabilirea stării psihice a inculpatului la momentul comiterii infracțiunii, însă instanța de apel a respins această solicitare, soluție considerată de către Colegiu ca una întemeiată, deoarece declarațiile martorilor nu pot sta la baza recunoașterii iresponsabilității persoanei și o asemenea solicitare nu a înaintat la faza de urmărire penală și în instanța de fond.

Avînd în vedere cele expuse mai sus, Colegiul constată că nu este incident în cauză nici temeiul de casare invocat de recurent, prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, precum că, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie de așa natură, încît, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte, să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții de cît cea pe care materialul probator o susține. Astfel, Colegiul consideră că în cazul supus judecării instanța de apel nu a admis eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Instanța de recurs consideră că, instanța de apel a examinat cauza penală prezentă fără careva abateri de la normele materiale și de procedură, corect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept sub toate aspectele, concluzie ce este susținută și de instanța de recurs.

Cu referire la argumentul privind aprecierea probelor, Colegiul consideră necesar de menționat că, chestiunea în cauză ține de examinarea cauzei în fapt și în drept fie în instanța de fond, fie în instanța de apel, iar dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

În urma celor supra indicate, Colegiul conchide că temeiurile invocate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

10. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2013, de către inculpatul **Găleanu Sergiu Victor**, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 12 martie 2014.

Președinte:

Constantin Gurschi

Judecători:

Nicolae Gordilă

Constantin Alerguș